

CONTACT

BLAD

8e Jaargang nr. 28

september 1986

Adres Historische Vereniging Barendrecht:

2e Barendrechtseweg 181, 2991 GK Barendrecht
tel. 01806 - 18142

++++++

BESTUUR

Hr. G. van der Schoor	-	voorzitter
Rijnstraat 17		
tel. 13200		
Mw. J.W.E. Kouw	-	secretaris
Singel 32		
tel. 16059		
Hr. C.J.A. Volgering	-	penningmeester
Jacoba Pompevliet 63		
tel. 15768		
Hr. P. van Bergeijk	-	lid
Ziedewijdsdijk 59		
tel. 12252		
Hr. W.M. Groenenboom	-	lid
Voordijk 267		
tel. 12617		
Mr. M. Zoutendijk	-	lid
Oranjestraat 2a		
tel. 14200		

++++++

LEDENADMINISTRATIE

Hr. A.M. Overwater
Jaagpad 65
tel. 12152

++++++

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen uit het Contactblad is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie.

++++++

VAN DE REDACTIE

Dit keer niet zo'n omvangrijk nummer als U gewend bent. Nog een nawerking van de vakantie moet U maar denken.

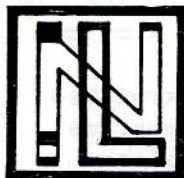
Toch weer interessante onderwerpen. De heer Van der Schoor geeft op bladzijde 2 zijn visie

op het grote nieuws van een toekomstige behuizing in de kelder van het nieuwe gemeentehuis.

De heer Overwater begint op bladzijde 4 met het eerste deel van een drietal artikelen over de straatnaamgeving in Barendrecht. Dit deel handelt over de straatnaamgeving in het algemeen. De volgende twee delen zullen a.e.v. gewijd zijn aan de straatnamen in Molenvliet en straatnamen in het verleden.

Naar aanleiding van de oproep in het vorige Contactblad om gegevens over Café "Sport" zond de heer P. van der Jagt Gzn. ons een eerste bijdrage over dit café. Zie bladzijde 7.

Mevrouw Eijkenaar heeft informatie ingewonnen over monumentenzorg. Hierover leest U op bladzijde 9.

NIEUWE LEDEN

8 augustus: J.M. Bartelings
26 " : J. Dijkstra

Barendrecht
"

"DE DAVERENDE DINGEN DEZER DAGEN"

EEN KELDER IN PLAATS VAN EEN BOERDERIJ?

Toen ondergetekende van drie weken vakantie 's avonds laat weer in ons dorp terugkeerde, vond hij o.a. een stapel kranten.

De komende nachtrust wellicht laten verstoren door het wereldnieuws? Niet verstandig, na een rit van 180 km. Eén uitzondering maken! Even in de laatste Schakel kijken - die van 21 augustus.

En op de voorpagina: Totaalplan nodig voor centrum dorp. Een uitdaging voor wethouder L. Kok van ruimtelijke ordening. Bureau Wissink moet binnen een maand adviseren. Op een mooie overzichtsfoto staat ook ons verenigingshuis! Wat gaat er met ons gebeuren?

Je neemt ook de volgende pagina's door en leest vervolgens:

Historische Vereniging misschien in kelder onder uitbreiding gemeentehuis???

Kunt U zich voorstellen, dat ik perplex zat, sprakeloos was?

Na tien jaar werken voor een steeds groeiende verzameling documentatie en voorwerpen richting oude boerderij, d.w.z.: huis en schuur of schuren plus omringende grond, moet je je omschakelen op een vierkant grijs beton van $x \text{ m}^2$ en 4? meter hoogte.

Waar bergen we - eindelijk - de combine, de onkruidbestrijdingskar, de 3 m lange wanmolen, de bakfiets, de landarbeidersplee en nog zo een paar grote gevallen.

Waar zetten we de gedenkstenen op en de laatste houten palen, compleet met draad en porseleinen knoppen voor de elektriciteitstoevoer naar de huizen?

Gelukkig is een wens flexibel. Het is een vergroting van expositieruimte, en dat is hard nodig en dus altijd welkom. Het zal een heel andere opzet en indeling geven dan in een boerderij. Daar denk je aan ruim 1000 m^2 - welke ruimte komt er in de kelder? In beide opzichten zal het aanpassen worden. U wilt eindelijk wel eens opgesteld zien wat U in de loop van tien jaar hebt geschonken.

Van hetgeen niet binnen kan komt een foto. We passen ons volledig aan.

De maandag daarop, 1 september, was er raadsvergadering. Unaniem werd besloten dat een gesprek met de vereniging zou volgen. Blijkbaar was afgesproken geen namen van gegadigden te noemen. Dus was het in diverse variaties: de ons welbekende vereniging met een breed draagvlak bij de burgerij, enz.

De mooiste omschrijving was van de nestor van de raad, de heer F.A. Diepenhorst. Gelukkig had hij een doorslag van zijn toespraak en na afloop van de raadsvergadering kregen wij die kopie en toestemming een deel te publiceren. Het is altijd leuk om uit een andere mond eens te horen wat er allemaal wordt gedaan en hoe hoog de nood is.

- dat het gaat om een instelling, die een breed draagvlak heeft in zowel de autochtone als de allochtone bevolking van Barendrecht;
- dat die instelling met een ernstig ruimtegebrek heeft te kampen;
- dat het ruimtegebrek die instelling in haar ontwikkeling en ontplooiing belemmert;
- dat de inwoners van Barendrecht dreigen terughoudend te worden of al terughoudend zijn geworden met het doen van schenkingen aan deze instelling, omdat een verantwoord beheer van die schenkingen niet meer in alle opzichten is verzekerd;
- dat de geëngageerde bestuurders van deze instelling en haar vele deskundige vrijwillige medewerkers reikhalzend uitzien naar een accommodatie, waarin de gemeenschapstaak van de instelling adequaat tot zijn recht kan komen;
- dat bovendien bij verhuizing van die instelling naar de kelder onder het gemeentehuis de twee nu bij haar in gebruik zijnde locaties weer vrij ter beschikking komen en een claim op een toekomstige locatie kan vervallen.

Zodra we globaal weten waaraan we toe zijn, dus na het gesprek met B en W, zullen we U op de hoogte brengen en houden. Ongeveer eens per maand zullen we in De Schakel publiceren hoe de stand is. Want na definitief bericht beginnen we meteen aan de voorbereiding van de verhuizing. Daarmee is zeker een jaar gemoeid, wil alles exponentieel zijn.

U hoort, hopen we, spoedig van ons.

G. van der Schoor

STRAATNAAMGEVING

Voor nieuwe straten zijn nieuwe namen nodig en voordat daar een besluit over genomen kan worden, moet er een keuzemogelijkheid of een voorstel zijn.

Voor de naamgeving zijn de mogelijkheden ons wel min of meer bekend: namen van zeehelden, schilders, dichters, beeldhouwers, bloemen, bomen, rivieren, enz. worden veel gebruikt.

Vroeger was straat, plein, weg, laan, kade of singel een onderdeel van de naam, maar tegenwoordig kennen we daarnaast de uitgangen gaarde, oord, hof, tuin, dans, pad, dreef, daal, stein, enz.

De vooruitgang (?) is zo ver gevorderd, dat deze toevoegingen ook wel worden weggelaten, zodat we lezen: Ruiter, Alblas, Champignon, Achterom, Ratelaar, Klipper, enz., maar ook vreemde vondsten lezen we, zoals Val van Urk, Driekusman, Damsport, Fresco, Leemwierde, Haf, Gong, Houtzwam, Houtsnede, Aa, Em, Zet, Kluiskat, Waldhoorn en meer van dat fraais, waar een Commissie voor Straatnaamgeving mee op tafel komt.

Ook in Barendrecht kennen we gevallen van naamgeving, waar grote vraagtekens bij geplaatst kunnen worden. We spreken over de Rijnstraat en het Onderlangs als de namen Rijnstraat en Onderlangs zijn, maar waarom lezen we de namen 't Rak, De Keerweer en 't Weerom als Rak, Keerweer en Weerom ook goed zouden zijn? Hetzelfde geldt voor De Zeeg en De Kolk. Een lidwoord behoort bij het spraakgebruik en is overbodig en daarom ongewenst op het naambord, dat U leest.

Waarom lezen we in de Oranjewijk: Julianastraat, Beatrixstraat, Emmastraat, enz. naast Prins Hendrikstraat en Prins Bernhardstraat? Hoort Prins, Prinses en Koningin er bij of niet? Dan Prins Hendrikstraat en Prins Bern-

Bernhardstraat naast Prinses Wilhelminastraat en Prinses Julianastraat of Hendrikstraat en Bernhardstraat naast Wilhelminastraat en Julianastraat. Of zijn Wilhelmina en Juliana namen, die voor iedereen verbonden zijn aan ons Koningshuis en zijn Hendrik en Bernhard gewone namen, die daarom de toevoeging Prins moeten hebben? Zijn Maurits en Lodewijk dan ook namen van de gewone man, dat zij de toevoeging Prins en Graaf ontvingen? Wat is de verklaring van dit beleid of ontbrak een beleid?

Als personen vernoemd worden met titel, maar zonder voornaam, dan is daar niets op tegen. Maar waarom dan geen Mr. Van Hogendorpsingel naast Ir. Alberdastraat, Mr. Thorbeckestraat, Mr. Lohmanstraat, Dr. Kuiperstraat en Dr. Schaepmanstraat? Gijsbert Karel van Hogendorp studeerde rechten te Leiden en promoveerde in 1786. Hij hoort thuis in deze reeks van staatslieden.

Een eenvoudige en zeer beknopte vermelding van de identiteit van de vernoemde personen is een aanwinst voor het aanzien van dorp of stad. In de Dr. Kuiperstraat is een van de zes naamborden voorzien van de toevoeging: "Dr. Abr. Kuiper, Ned. Staatsman 1837-1920". Het is aan te bevelen deze aanvulling meer te gebruiken. Dat geldt zeker voor de wijk Molenvliet.

Op 11 april 1983 vergaderde de Commissie Algemene Zaken in de raadzaal van ons gemeentehuis. Daar werd onder meer besloten tot het vaststellen van straatnamen in het eerste deel van Molenvliet.

Om de gemeente behulpzaam te zijn bij de naamgeving, stuurden wij in december 1982 een brief met 22 namen van ambachtsheren en -vrouwen van de ambachtsheerlijkheden Oost Barendrecht, West Barendrecht en Carnisse uit de periode 1264 - 1860, voorzien van bijlagen met geboorten en overlijdensjaren, naast begin- en eindjaren van het bekleden van de genoemde positie. Na een bericht van ontvangst zagen wij de naamborden aangebracht.

De brief bevatte voldoende informatie om een keus te maken, maar toch is het jammer als later blijkt, dat kritiek op het gebruik van de gegevens door nader contact had kunnen worden voorkomen.

De gegeven namen in Molenvliet zijn: van Riedevliet, van

Kronenburgvliet, van Minnebekevliet, van Bronkhorstvliet, van Leidenvliet, van Brakelvliet, van Pallandtvliet, van Beverenvliet, van den Boetzelaervliet, de Rooverevliet, van der Dussenvliet, van Wassenaarvliet, Jacoba Pompevliet, Jan Gillis Oemvliet, Arent Maertensvliet en Elisabeth Catsvliet.

Van de zestien gegeven namen zijn er twaalf afgeleid van een familienaam en vier van de volledige naam. Dat geeft aanleiding tot de vraag: waarom geen Oemvliet in de plaats van Jan Gillis Oemvliet. Was dat, omdat er maar één lid van de familie Oem ambachtsheer was en van de andere families meer personen? Nee, dat is niet het geval.

Van de familie Oem zijn Jan Gilliszoon, Gillis Janszoon en Machtelt ons bekend. Daarentegen hebben Dirk van Riede, Willem van Kronenburg, Louisa Isabella van Brakel en Augustina L.C. van Pallandt geen naamgenoten, die in onze reeks voorkomen. Waarom dan geen Oemvliet, een naam die aanzienlijk eenvoudiger is bij adressering en alfabetisering?

Jammer, dat er niet meer zorg werd besteed aan het geven van straatnamen in Barendrecht.

Volgens onze laatste gegevens werd de naam van den Boetselaersvliet tijdig vervangen door van den Boetzelaervliet, de door ons vermelde en destijds meest gangbare schrijfwijze.

In een volgend artikel willen wij aandacht besteden aan de persoon van de ambachtsheren en -vrouwen, die werden vernoemd.

A.M. Overwater

CAFÉ SPORT I

Vanaf 1934 tot 1984 woonde mijn vader schuin tegenover Café Sport aan de Hordijk, thans Wester Hordijk, nr. 360. Zelf kwam ik wekelijks in dit café, waar ik min of meer bevriend was met de zoon van de eigenaar en ik kan inderdaad wel het een en ander hierover vertellen.

Laat mij beginnen U eerst de eigenaar en zijn gezin voor te stellen.

Meeuwis van der Jagt werd geboren op 9 februari 1891 te IJsselmonde als zoon van Leendert Aalbert van der Jagt en Stijntje Bastiana van Gent en was een nakomeling uit een oud Barendrechts geslacht.

Meeuwis huwde op 20 oktober 1926 met Neeltje Adriana Lubking uit Rotterdam. En op 16 september 1931 werd te IJsselmonde hun enig kind en zoon Leendert Aalbert geboren, precies drie maanden eerder dan schrijver dezes. Leendert woont thans in Rockanje en is directeur van een advocaatfabriek in Middelharnis, "De Erven Warnings".

De heer en mevrouw Van der Jagt waren naast exploitanten ook een zeer goede gastheer en -vrouw, die menig uurtje doorbrachten aan de tafeltjes voor een gesprek met een van hun klanten.

In het blauwe deeltje van "Barendrecht in oude ansichten" treft U op bladzijde 65 een duidelijke afbeelding van het café in zijn oude glorie aan. Deze ansicht stamt uit 1926 en men kan hierop duidelijk zien, dat het uit twee delen bestond, het cafégedeelte onder de schuine kap en een restaurantgedeelte onder het platte dak met terras.

Wat velen niet wisten is dat in het verlengde van het cafégedeelte, een aangebouwd gedeelte, limonade werd gebotteld; toen al geheel machinaal. Dit werd gedaan door één man, de voor veel Barendrechtse bekende heer Alderlieste, die aan de Dordtsestraatweg woonde tegenover de familie Roterman tussen de Reyerwaardseweg en de zijtak van de aansluiting op de Rijksweg Rotterdam - Dordrecht. De heer Alderlieste bottelde niet alleen de limonade, hij reinigde ook de retourfust, lengde de limonade aan en etiketteerde de flessen. Tevens bezorgde hij de bestelde dranken en dat deed hij tot in de eerste oorlogsjaren met een oude T-Ford. Leen en ik mochten toen wel

eens mee met deze T-Ford; dat was in die tijd voor een paar negenjarige knapen een bijzonderheid en een waar feest. De eerste meters rijervaring hebben we in die tijd opgedaan.

Zowel Leen als ondergetekende hielpen de heer Alderlieste wel eens bij het reinigen van de fust en de fabriekshal en zoals U zult begrijpen kwam hieraan veel water te pas; hulp had hij zeker wel nodig, maar of hij erg blij was met onze hulp betwijfel ik, want meestal werd het een waterballet met een enorme verspilling van water.

Over de grenssituatie en de bijzondere ligging van het café wil ik U in een volgend stukje graag iets meer vertellen.

P. van der Jagt Gzn.

Heerenhuis "Waale - Steijn" aan de Dorpsstraat te Barendrecht.

Misschien is het , met deze regelingen en eventueel ook

nog enige steun van de gemeente, mogelijk sommige oude in een slechte conditie verkerende panden, toch nog te behouden.

Laten we hopen, dat hier in Barendrecht de mogelijkheden van een nieuwe opzet van monumentenzorg zullen worden benut.

G.M.H. Eijkenaar-van der Haak

WIST U DAT

Wist U dat bij de inventarisatie van de archieven van het Waterschap een rekening uit 1715 boven water is gekomen. Een kopie treft U aan op de bladzijde hiernaast.

De rekening is van een poldermaaltijd van het gemeenschappelijk college van de Zeegen- en Molenpolder. Toen gold het oude, Engelse muntstelsel van twaalf penningen in een stuiver en twintig stuivers in een gulden. Zo'n maaltijd werd gehouden bij het sluiten van de rekening, d.w.z. nadat de waarsman (penningmeester) zijn stukken ter goedkeuring aan het college had aangeboden.

Onder "besorgen tot de maaltijd" wordt verstaan het opdienen hiervan.

G.M.H. Eijkenaar-van der Haak

Memorie

Deelnemers Zedigen En
Mals polodr opt Zoden van
Orekeningl No¹¹⁰ 1715

aan Zalm 2000 a 16 ft 8 lb 16-0-0

aan Vleed En Ham - f 10-15-0

3 kappels knijden - f 2-14-0

aan Brood, kordier - f 1-10-0

aan Booder En Raas - f 1-10-0

aan Eijere En knijt - f 0-10-0

aan Barchet - - - f 0-10-0

aan Wijn 76 pints a -

9 ft 25 pint Comt - - - f 34-4-0

aan Bier 3. douders stad - f 4-4-0

Comt Boort klads manthen

Ent Bedorger tot ds Maaltijl 12-0-0

Somme 84-18-0

an 29e junij desr Zedigen o/p
gemont op 84 gld

SPREEKWOORDEN EN GEZEGDEN

De oproep om iets meer te weten te komen over Café "Sport" heeft bijzonder gauw succes gehad. Na deze snelle reactie vraag ik nogmaals Uw hulp.

Bij het opruimen van de zolder vond ik het boekje "Spreekwoorden en Gezegden", destijds uitgegeven door A. Hooimeijer en Zonen. Hierin moesten (waarschijnlijk bij de beschuit gevoegde) plaatjes worden geplakt, waarop de spreekwoorden en gezegden waren afgebeeld.

Tot m'n verwondering bleek, dat de HVB nog niet in het bezit van dit boekje was. Wel van losse plaatjes. Dat kwam goed uit, want na plaatje nr. 70 waren er nogal wat hiaten. Na aanvulling uit de voorradige plaatjes bleken we de volgende nummers nog te missen: 71, 75, 76, 78, 79, 83, 84, 85, 89, 90 en 93 t/m 103.

Misschien is er iemand, die deze ontbrekende plaatjes bezit en ze aan ons wil afstaan, zodat het boekje compleet in onze verzameling komt.

Gaarne Uw reactie.

J.W.E. Kouw

KOPIJ VOOR HET DECEMBER-NUMMER

1986 S.V.P. INLEVEREN VOOR

10 NOVEMBER 1986

==

REDACTIE

Mw. G.M.H. Eijkenaar-van der Haak
Wilhelminastraat 19
tel. 12110

Mw. J.W.E. Kouw
Singel 32
tel. 16059

Illustraties: Mw. H.A. Plomp-Monshouwer
Develsluis 6
Heerjansdam
tel. 01857 - 1923

Hr. J.M.J. Tieman
Vlietweg 12
tel. 14103

Hr. H. van Herwerden
1e Barendrechtseweg 136
tel. 12789

+!+!+!+!+!

CONTRIBUTIE

Minimaal f 13,50 per jaar. Het beschikbaar stellen van een extra bijdrage wordt zeer op prijs gesteld. Overmaken van de contributie kan geschieden op giro-nummer

25 30 926 t.n.v. de Historische Vereniging Barendrecht.

+!+!+!+!+!

WERKGROEP BODEMONDERZOEK

Contactpersoon: Mw. H.A. Plomp-Monshouwer
Develsluis 6
Heerjansdam
tel. 01857 - 1923

WERKGROEP GENEALOGIE

Contactpersoon: Hr. A.M. Overwater
Jaagpad 65
Barendrecht
tel. 01806 - 12152

WERKGROEP FILMARCHIEF J. SCHOP

Contactpersoon: Hr. H. Oldenhof
Rietgors 7
Barendrecht
tel. 01806 - 19273

WERKGROEP BARENDRECHT VAN VROEGER OP ANSICHT EN FOTO

Contactpersoon: Hr. G. van der Schoor
Rijnstraat 17
Barendrecht
tel. 01806 - 13200

WERKGROEP HISTORISCH BOERDERIJ ONDERZOEK

Contactpersoon: Hr. A.G.W. Wesdorp
de Zeeg 25
Barendrecht
tel. 01806 - 13872

WERKGROEP TENTOONSTELLINGEN

Contactpersoon: Mw. J.W.E. Kouw
Singel 32
Barendrecht
tel. 01806 - 16059

+ : : : : : +